

HISTORISCHE KRING EEMNES

Jaarverslag 2024 (versie 20mrt25)

Algemeen

Na jaren, die getekend waren vanwege het Coronavirus waren de afgelopen jaren gelukkig weer genormaliseerd en konden onze activiteiten in 2024 als vanouds gewoon doorgaan.

Onze Algemene Ledenvergadering dit jaar was op 15 april 2024.

Het bestuur is na deze vergadering het jaar verder gegaan in onderstaande samenstelling.

Vier bestuursleden waren dit jaar (statutair) aftredend. Dat waren mw. E.C.M. (Betsy) Seure-Van 't Klooster en de heren H.A. (Henk) van Hees, J.A. (Jan) de Bruijn en W. (Wiebe) van IJken. Daarnaast nam mevr. M.M. (Marga) Hilhorst-Loerakker als voorzitter tussentijds ontslag.

Er waren geen tegenkandidaten en de statutair aftredende leden werden opnieuw gekozen. Als nieuwe voorzitter werd door het bestuur voorgedragen en gekozen Mw. M.C. Lemstra-Meissner. Daarmee zag het bestuur er als volgt uit:

Voorzitter: Mw. M.C. Lemstra-Meissner

Vicevoorzitter: H.A. (Henk) van Hees

Secretaris: J.A. (Jan) de Bruijn

Penningmeester Mw. E.C.M. (Betsy) Seure-Van 't Klooster

Bestuursleden: B. (Bram) Roodhart, D.E.C. (Dick) Scherpenzeel en W. (Wiebe) van IJken.

Dit jaar heeft het bestuur 6 keer vergaderd.

Leden en vrijwilligers

Leden:

Het ledenaantal is in 2024 gedaald met 12 van 728 naar 716 per 31 december. Daarvan zijn er 2 die een contributievrij abonnement hebben (met name de ereleden).

Vrijwilligers:

Het aantal is in de loop van het jaar -ondanks mutaties- ongewijzigd gebleven en bedroeg op 31-12-2024 in totaal 84 vrijwilligers.

Onze vrijwilligers zijn multifunctioneel inzet voor onder meer: het rondbrengen van de boekjes, fungeren als gastvrouw- of heer, deelnemen in werkgroepen en klokkenluidersgilde, beheer, schoonmaken en klusjes in/bij de Oudheidkamer en andere hand- en spandiensten.

Publieks- en ledenactiviteiten

Gelukkig waren er vanwege Corona geen beperkende maatregelen meer en genoemd kunnen worden:

- 15 april: Algemene Ledenvergadering, met aansluitend na de pauze een presentatie en film verzorgd door Jan Out, dit met medewerking van Everard Bakker, over de crash van de Lancaster op 13 mei 1943. (ca. 30 personen aanwezig!).

- 27 april: Koningsdag met beklimmen NH Kerk (604 personen, opbrengst € 605,66), Oudheidkamer (96 personen) met de aanmelding van 1 nieuw lid en opbrengst van € 83,-. Voorts een kraam met boeken en tijdschriften op de markt, met een aanmelding van 2 nieuwe leden en opbrengst € 121,50).

- 11 mei: Open Gemalendag, nabij de sluis (ca. 129 personen).

- 13 mei: Plechtigheden en onthulling van een bord ter herdenking van de crash van een Lancaster bommenwerper op 13 mei 1943 nabij het Vierkantebosje. Dit was tevens de aanleiding voor de start:

- Vanaf 3 mei een nieuwe tentoonstelling in de Oudheidkamer over deze crash en 'communicatiemiddelen tijdens WO2'. De staande tentoonstelling 'Grote Gezinnen' werd daarvoor beëindigd.

- 14 september: Open Monumentendag met optreden van de klokkenluiders en openstelling van RK Kerk (37 personen), NH Kerk en toren (58 personen), Gemaal (130 personen) en Oudheidkamer (19 personen).

- 10 oktober: Schoonmaakactie van de Oudheidkamer. Afgezien van bestuursleden waren er 7 hardwerkende vrijwilligers aanwezig.

- 18 oktober: Vrijwilligersavond in De Schoter met een drankje en een hapje. Er waren ca. 25 mensen aanwezig.

- 2 november: Opening van de nieuwe tentoonstelling met prenten en voorwerpen van Almekinders in de Oudheidkamer. Aanwezig ca. 25 personen.
- 13 november: Herfstavond in het Huis van Eemnes met een presentatie van Hans Klijn over de verdwenen kastelen en buitenhuizen net over de grens van Eemnes in Baarn. Aanwezig 40 personen en een opbrengst van € 52.

Deelname aan activiteiten en bezoek Oudheidkamer

De Oudheidkamer was het hele jaar weer op de zaterdagmiddagen tussen 14.00-16.00 uur opengesteld voor het bezichtigen van de tentoonstelling en voor het stellen van vragen over onze historie.

Bezoek was mede mogelijk door de inzet van vele gastvrouwen en gastheren (uit een groep van ca. 25 personen) die door Betsy Seure waren aangezocht en ingedeeld.

Naast de dit jaar gehouden bijeenkomsten van de werkgroepen, kwamen daar volgens telling 320 bezoekers (145 in 2020, 50 in 2021, 250 in 2022 en 290 in 2023).

Buiten de Oudheidkamer had HKE, al of niet in samenwerking met anderen, ook nog talloze contacten.

Elke zaterdag waren in de Oudheidkamer vast aanwezig Henk van Hees, Wiebe van IJken en Harry van der Voort om bezoekers met vaak genealogische, maar ook andere vragen, te helpen. Ook andere in onderzoek actieve leden komen hier regelmatig voor overleg of hun werkzaamheden te doen, waardoor het een soort Historisch Café is.

De woensdagochtend van 9.30 tot 11.30 uur is de vaste werkdag in de Oudheidkamer voor de werkgroepen Voorwerpen/Schenken, Documentatie en Foto's Algemeen. Zij administreren en ordenen dan de (ontvangen/aanwezige) documenten, voorwerpen en foto's. Deze werkgroep is ca. 25 maal met doorgaans 3 á 4 personen bijeen geweest. De Werkgroep Genealogie 10 werkbijeenkomsten gehad.

Samenwerking met andere organisaties

Naast de vaste activiteiten waren er activiteiten in samenwerking met andere organisaties:

- De Rotonde publiceerde verdeeld over de maanden 12 historische bijdragen, verzorgd door Jan de Bruijn, in de rubriek 'De Historische Kring Eemnes vertelt ..'.
- Met de gemeente Eemnes was reeds in 2018 overleg gestart tot het op kosten van de gemeente plaatsen van 3 informatieborden langs de gemeentegrens Blaricum/Laren, nabij grenspalen, met informatie over (het ontstaan) van deze grens en de aanwezige grenspalen. In maart 2021 zijn 2 borden geplaatst en de daarvoor op 25 maart geplande officiële onthulling kon vanwege Corona niet doorgaan. Het 3^e bord langs de gracht ter hoogte van het Spookbos heeft de gemeente ondanks herhaald navragen ook in 2024 en aandringen nog niet geplaatst.
- De Rabobank clubactie, met voor de HKE wederom een mooi resultaat, leverde dit jaar een bedrag op van € 1.189,63 voor het digitaliseren en grotendeels openbaar maken van onze collecties.
- De vaste tentoonstelling in het Huis van Eemnes bestaat sedert medio 2021 uit een expositie met doeken over de Canon van Eemnes.
- Een belangrijk item voor onze Kring is het Beheer en ontsluiting van onze Collectie. Hierover zijn gesprekken geweest en nog steeds gaande met o.m. de stichting Landschap Erfgoed Utrecht en -op de achtergrond- de provincie Utrecht die hierin subsidieert. Inmiddels is een keuze gemaakt voor een programma gemaakt en een werkgroepje houdt zich bezig met de verdere uitwerking en implementatie.
- Overleg vindt zal nog plaatsvinden met de gemeente, dit vanwege de per 2024 in werking tredende Omgevingswet, over het (verplicht door de gemeente) vaststellen van een Omgevingsvisie. Hierin wordt eveneens het gemeentelijk erfgoed meegenomen.

Jaarverslagen werkgroepen

De samenstelling van Werkgroepen in de volgende paragrafen geeft de situatie eind 2023 weer.

Kwartaalblad

Verantwoordelijk voor de totstandkoming: Henk van Hees (redactie), Constant Tanghe (opmaak) en Ruud Ham (typografische vormgeving).

Het kwartaalblad kwam in jaargang 45 uit met vier nummers van resp. 62, 64, 64 en 64 pagina's (totaal 254; in 2024: 256). De gehele editie is voor de vierde keer in full colour en uitgevoerd door drukker Ditisdrukwerk Eemnes.

Onder meer de volgende inhoudelijke artikelen van verschillende auteurs zijn erin gepubliceerd: "Begraven in de kerk van Eemnes-Buiten in de 18e eeuw", "Onthulling informatiebord crash Lancaster W4955 op 13 mei 1943", "Mien Hilhorst 100 jaar", "Bestuurders van Eemnes" (vervolgsérie in alle 4 delen), "Metselaars en

timmerlieden" (vervolgserie in alle 4 delen), Interviews met Janny Schuurman-van Hees, Arnold Raven, Henk van Hamersveld, Jan Elders, Jan Out, Emmy Peek-van Beijeren, Toon Wortel Pietzoon, Rom van der Schaaf, "de Eemnesser bodem geeft prijs", "Gedachten bij tentoonstelling 'Grote gezinnen in Eemnes'", "Timmerbedrijf Mossinkoff op Wakkerendijk 84", "Aannemersbedrijf Eggenkamp", "Cold case in Eemnes in 1774?", "Kloostertuin? Moestuin? Mariagrot?", "Thijmen Wiggerts, timmerman in Eemnes", Nieuwe tentoonstelling Eemnesser tekeningen Jacques Almekinders.

Jaarverslag Werkgroep Bebouwingsgeschiedenis

Voorzitter: Jos Bakker. Bestuurlijk verantwoordelijk: Jos is bezig met de gebouwinformatie systematisch bij elkaar te brengen om zo het nieuwe collectie registratiesysteem op een systematische manier te vullen.

Werkgroep Beeld en Geluid

Voorzitter (tevens bestuurlijk verantwoordelijk): Dick Scherpenzeel. Leden: Johan van Oostrum, Jaap Frantsen. De werkgroep is nog steeds op zoek naar nieuwe vrijwilligers. In 2024 zijn in samenwerking met het Utrechts Archief een aantal oude films opnieuw gedigitaliseerd. Het gaat om de film 'Eemnes 1959' en de oude 'Eemnesser Journaals'. Deze waren in de jaren '90 omgezet naar DVD formaat (oude TV formaat), maar zijn nu in HD formaat gedigitaliseerd op kosten van het Utrechts Archief. Het resultaat ervan wordt op de ALV avond 2025 na de pauze zichtbaar, als de film 'Eemnes 1959' wordt gedraaid.

Werkgroep Bibliografie

Voorzitter: onofficieel treed Harry van der Voort als zodanig op; leden: Harry van der Voort en Marian Springer. Bestuurlijk verantwoordelijk: Wiebe van IJken.

- Collectie Boeken:

In 2024 zijn 12 nieuwe boeken toegevoegd aan de bibliotheek.

De catalogus van de collectie Boeken is bijgewerkt tot en met deze nieuwe aanwinsten, komt in januari 2025 beschikbaar en wordt dan tevens op de website geplaatst.

- Collectie Tijdschriften:

De index op het Tijdschrift van HKE is bijgewerkt tot en met nr. 4 van 2024 en is op de website geplaatst.

Aan de index op de tijdschriften, voornamelijk bestaand uit die van de ruilabonnementen, is in de loop van 2024 niet meer verder gewerkt wegens tijdgebrek. Dit werk liep al achter onder meer door de achterstand bij het beschrijven van de oudere nummers.

Het is de bedoeling dat deze index voorlopig alleen een overzicht gaat geven van de aanwezige tijdschriften. In de collectie bevinden zich ook enkele tijdschriften die hierin afgedwaald zijn, maar er niet thuishoren. In overleg met Jan de Bruijn/Jaap Groeneveld kunnen deze tijdschriften in 2025 overgeheveld gaan worden naar de collectie Documentatie.

- Verkoop boeken:

Op Koningsdag 2024 heeft de HKE weer buiten op de Koningsdagmarkt gestaan voor de voormalige Garage Beuk. De mooie plek wierp zijn vruchten af: de verkoop van oude boeken leefde flink op en werden enkele nieuwe leden geworven.

Het is de bedoeling om in 2025 om weer op deze plek op de Wakkerendijk te gaan staan.

In 2024 was er weer een boekenkraam (in de Oudheidkamer) op Open Monumentendag (OMD). Dit leeft nog niet onder de mensen, maar het is de bedoeling dit wel te blijven doen als uitbreiding van de activiteiten van HKE op OMD.

Johan van Oostrum, Jan Out, Bram Roodhart en Harry van der Voort bemensten de kraam.

- Verkoop in de Oudheidkamer:

De reguliere verkoop van boeken, eigen uitgaven en recentere boeken over Eemnes, en het Kwartaalblad van HKE valt niet onder deze werkgroep. Wel werd in 2024 ondersteuning verleent, met name bij het ordenen en opbergen van de voorraad van het eigen tijdschrift.

Werkgroep Documentatie

Voorzitter (tevens bestuurlijk verantwoordelijk): Jan de Bruijn. Leden: Jaap Groeneveld, Piet Hilhorst (knipsels) en Marian Springer. De werkgroep is op ca. 35 dagdelen van 2 uur op woensdagochtenden bijeen gekomen, samen met die van Voorwerpen en Foto's Algemeen. De hele index Documentatie is een grote doorzoekbare pdf-file, die zijn diensten bewijst. Jaap is de grote 'trekker' van deze werkgroep vanwege zijn deskundigheid op dat vlak en Marian doet daarvoor heel veel handwerk. Piet Hilhorst, die thuis werkt, heeft de knipsels over Eemnes in 2024 uit BELNieuws (v/h Laarder Courant) en de Gooi- en Eemlander verwerkt. Er is veel nadruk gelegd op het verwerken van documentatie uit een grote schenking van wijlen erelid Bertie van Wijk-Blom.

Werkgroep Eemnesser Klokkenluiders Gilde

Luidmeester (en contact bestuur): Jaap Frantsen. 2^e Luidmeester: Cor Snel. Klokkenluiders: Ruud van 't Pad Bosch, Peter van Hofslot, Liesbeth Lemckert, Theo Rozenberg, Bert Snel, Henk van Hees, Nico Seure, Gert van den Brink en Bram Roodhart. De klokken van het Dikke Torentje werden in het totaal **41** maal handmatig geluid waarvan 12 keer volgens het luidschemata. Die van de Nicolaaskerk werden 15 maal geluid waarvan 12 keer volgens luidschemata en **3** keer voor bijzondere gelegenheden zoals rouw- en trouwdiensten.

Ook in 2024 heeft het Klokkenluidersgilde regelmatig de klokken van de Hervormde Nicolaaskerk en het Dikke Torentje mogen luiden. Helaas is klokkenluider Piet Hilhorst, luider van het eerste uur, gestopt. Zijn plaats is ingenomen door Ruud van 't Pad Bosch.

Het Dikke Torentje hebben we in het totaal 31 keer geluid waarvan 27 keer voor specifieke gelegenheden, o.a. trouw- en rouwdiensten, de rest volgens het luidrooster. De klokken van de Hervormde Nicolaaskerk worden normaal automatisch geluid. Bij bijzondere vieringen en Kerkelijke hoogtijdagen werd er 14 keer door het Gilde origineel met de hand geluid.

Werkgroep Foto's Algemeen

Voorzitter: Ruud Ham. Leden Betsy Seure (tevens bestuurlijk verantwoordelijk), Greet Schotsman, Toontje van 't Pad Bosch en Jaap Groeneveld (contact ICT). De werkgroep komt bijeen op woensdagochtenden, tegelijk met de werkgroep Documentatie en Voorwerpen. Ze richt zich vooral op evenementen, locaties en schoolfoto's. De bestaande verzameling foto's is sinds 2017 anders ingedeeld en, voor zover bekend, worden details beschreven: 'wat stelt het voor?, waar? en wanneer?, en wie staan er eventueel op?'

Werkgroep Genealogie

Voorzitter (tevens bestuurlijk verantwoordelijk): Henk van Hees. Leden: Cora Klaver-Jelles, Ria Stoutenburg-Vos (is voor de werkgroep alleen actief met het indexeren van geboortekaartjes en huwelijksaankondigingen), Michel Majoor, Harry van der Voort en Wiebe van IJken. Ondersteunende activiteiten voor de werkgroep zijn verricht door Gabriëlle Brenninkmeijer en Marion Riemens. Na een oproep in het kwartaalblad 2024-4 hebben zich twee nieuwe ondersteuners aangemeld: Miriam van 't Klooster en Leo Kouwenhoven.

De werkgroep ontvangt regelmatig genealogische vragen, zowel via e-mail, als bij bezoeken in de Oudheidkamer, die soms ook interessante gegevens opleveren.

Daarnaast heeft de Werkgroep Genealogie 10 werkbijeenkomsten gehad. Eén van die bijeenkomsten was een vergadering van de harde kern van de Werkgroep Genealogie samen met alle ondersteuners. Deze bijeenkomst was op 1 februari en is door iedereen als zinvol ervaren.

Op de computer in de Oudheidkamer zijn nu alle digitale bestanden van de Werkgroep Genealogie opgeslagen volgens dezelfde opzet als de papieren collectie. In 2025 zal de Inventaris van de Collectie Genealogie hiermee aangevuld worden, wat wegens tijdgebrek in 2024 niet heeft plaatsgevonden. Zodra dit gereed is, wordt de inventaris beschikbaar gesteld en ook op de website geplaatst.

Wiebe van IJken en Harry van der Voort hebben namens de Werkgroep Genealogie zitting genomen in de voorbereidingsgroep voor een nieuw collectiebeheersysteem dat het huidige systeem in de Oudheidkamer moet gaan vervangen. Wiebe van IJken behartigt de belangen m.b.t. het digitale deel en Harry van der Voort is de man voor het papieren deel van de Collectie Genealogie.

Als voorbereiding op het nieuwe systeem is in overleg met Jaap Groeneveld begonnen om een duidelijkere scheiding aan te brengen tussen de Collecties Documentatie en Genealogie.

De Werkgroep Genealogie heeft weer de nodige artikelen geleverd voor het kwartaalblad. Zo is veel werk verricht voor de serie "Metselaars en timmerlieden in Eemnes door de eeuwen heen". Daarnaast is de werkgroep verder gegaan met het inventariseren van de Eemnesser bestuurders; dit resulteerde in beschrijvingen in het kwartaalblad onder redactie van Harry van der Voort.

Werkgroep ICT

Voorzitter (tevens bestuurlijk verantwoordelijk): Dick Scherpenzeel (coördinatie). Zoals al een paar jaar wordt gemeld zijn we aan het kijken naar een beeldbank en vervanging van onze huidige database door een systeem dat via het internet te gebruiken is. Begin 2024 hadden we onze hoop gevestigd op een eventueel door de provincie Utrecht gesteund gezamenlijk project. Echter de provincie besloot dit niet te ondersteunen. De werkgroep (leden: Jaap Groeneveld, Wiebe van IJken, Ruud Ham, Harry van der Voort en Jos Bakker)

heeft een pakket gekozen ("Kleksi") en is aan de gang gegaan om de opzet van een nieuw systeem vorm te geven en na te denken over het opschonen en omzetten. We hopen in de loop van 2025 de eerste resultaten te kunnen tonen en de informatie te hebben omgezet.

Werkgroep Interviews

Voorzitter (tevens bestuurlijk verantwoordelijk): Henk van Hees. Leden: Gerard Beentjes, Gerard Bisschop, Marian Boersen-Rigter, Ruud Ham, Bert Snel en Peter Springer. De werkgroep heeft in 2024 vier grote interviews en twee vrijwilligersinterviews verzorgd voor het kwartaalblad. In het kader van het project "Eemnesser metselaars en timmerlieden" zijn ook twee interviews verzorgd: één met de weduwe van timmerman Thijmen Wiggerts en één met Toon Wortel Pietzoon.

Werkgroep Streekdracht

Voorzitter Eline Lemstra (tevens bestuurlijk verantwoordelijk), Jos Eggenkamp en Livia van Eijle. Nog steeds wordt aanvulling met geïnteresseerde leden nagestreefd maar lijkt niet haalbaar. Eind 2017 zijn besluiten genomen voor verbetering van de conservering van kleding. Echter, om reden van tijd en ruimtegebrek is de afgelopen periode helaas slechts een gedeelte uitgevoerd. Wel is eind 2024 gestart met metingen in het gebouw van temperatuur en vocht met als doel om de omstandigheden van de aanwezige kleding, documentatie, schilderijen en voorwerpen zo optimaal mogelijk te laten zijn.

Werkgroep Tentoonstellingen

Voorzitter: Dick Scherpenzeel. Leden Gerard van den Hoven (gestopt na opening Almekinders) en Olga Fakkeldij (erbij gekomen in 2024). Bestuurlijk verantwoordelijke Dick Scherpenzeel (voorlopig), met (tijdelijk) hulp van op afroep beschikbare vrijwilligers voor de opbouw en het afbreken van de tentoonstellingen. En niet te vergeten de ondersteuning van Constant Tanghe bij het maken van de doeken.

Begin 2024 stond er nog de tentoonstelling "Grote Eemnesser gezinnen". De voorbereidingen voor de nieuwe tentoonstelling duurden langer dan verwacht en we hebben daar gebruik van gemaakt om een tijdelijke tentoonstelling in te lassen. Naar aanleiding van de onthulling van het herdenkingsbord voor de Lancaster crash van 13 mei 1943 is er in samenwerking met Ruud Klaui een tentoonstelling over Communicatie in WOII opgezet met extra informatie over de Lancaster crash. Vanaf 3 mei was de tentoonstelling een aantal weken, naast de zaterdagmiddag, ook een aantal doordeweekse dagen geopend. Eind oktober is de tentoonstelling gesloten.

Gerard en Olga waren druk bezig met o.a. contacten met de kleinzoon van Almekinders, maken foto's van de tekeningen en van de getekende gebouwen en het zoeken van bijpassende voorwerpen. En op 2 november kon de tentoonstelling geopend worden. De volgende tentoonstelling is ondertussen in voorbereiding: De Eemnesser brandweer. Hierbij helpen de ex-brandweerlieden uit ons bestuur, Jan en Bram, het tentoonstellingsteam.

Werkgroep Voorwerpen

Voorzitter: Jaap Groeneveld. Leden: Bram Roodhart (tevens bestuurlijk verantwoordelijk). Bram heeft vanwege werkzaamheden in 2024 niet deelgenomen aan de activiteiten van de werkgroep, waardoor Jaap in feite het enige lid is. Uitbreiding is wel gewenst en naar verwachting zal Bram in 2025 weer toetreden als lid. Er is ca. 35 dagdelen van 2 uur gewerkt aan de registratie van schenkingen en voorwerpen, die zich vooral beperkt heeft tot het bijhouden van nieuwe aanwas en voorbereiding op de komst van een nieuwe database.

Werkgroep Website en Nieuwe Media

Webmaster Ruud Ham. Leden: Eline Lemstra (tevens bestuurlijk verantwoordelijk) en Jan Out. Herman Zoetman (alleen opzet Nieuwe Media) heeft inmiddels bedankt. De website is in 2016 geheel vernieuwd en wordt regelmatig geactualiseerd. De HKE kan gevolgd worden op Facebook. Het ten volle benutten van de nieuwe media blijft een punt van aandacht.

In 2024 hebben we circa 21.000 bezoekers gehad die gemiddeld circa vijf pagina's hebben bekeken. Het aantal bezoekers is lager dan het jaar daarvoor (was in 2023 circa 36.000). Daarbij moet wel worden aangetekend dat er soms onverklaarbare pieken zijn in het aantal bezoekers, wat meestal ongewenst verkeer betekent. Deze pieken tellen mee voor het totaal aantal bezoekers, wat een enigszins vertekend beeld oplevert.

In 2025 wordt overgestapt naar andere software voor het bouwen van de website. Wellicht zal daardoor het uiterlijk enigszins anders worden.

Tenslotte

Zonder leden, vrijwilligers, vrienden en sponsors kan de HKE niet bestaan. Het bestuur dankt allen voor hun enthousiasme, bijdragen en inzet. We hopen dat 2025 weer een actief jaar gaat worden en we opnieuw een beroep hen kunnen doen!

*Aldus vastgesteld tijdens de Algemene ledenvergadering
van de Historische Kring Eemnes d.d. 14 april 2025*

Jan de Bruijn

Eline Lemstra

(secretaris)

(voorzitter)